

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖ

NUTARIMAS

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ BYLŲ TEISENOS ĮSTATYMO NR. VIII-1029 40 IR 83 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO IR PAPILDYMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-967, LIETUVOS RESPUBLIKOS ADMINISTRACINIŲ NUSIŽENGIMŲ KODEKSO PAPILDYMO 96¹ STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-968 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS CIVILINIO PROCESO KODEKSO 95 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIIP-969

2018 m. sausio 3 d. Nr. 5
Vilnius

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos Seimo statuto 138 straipsnio 3 dalimi ir atsižvelgdama į Lietuvos Respublikos Seimo valdybos 2017 m. spalio 6 d. sprendimo Nr. SV-S-411 „Dėl įstatymų projektų išvadų“ 1.7–1.9 papunkčius, Lietuvos Respublikos Vyriausybė n u t a r i a:

1. Nepritarti Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo Nr. VIII-1029 40 ir 83 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymo projektui Nr. XIIP-967 (toliau – ABTĮ projektas) dėl šių priežasčių:

1.1. ABTĮ projekto 1 straipsniu keičiamo Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo 40 straipsnio 6 dalyje siūlomas teisės gauti nuostolių atlyginimą dėl nepagrįsto atsisakymo spręsti tarnybos ginčą ne teismo tvarka įtvirtinimas yra nepagrįstas ir netikslingas. Akivaizdžiai nepagrįsto procesinio dokumento pateikimas, objektyviai nesąžiningas veikimas ar neveikimas, nukreiptas prieš ekonomišką, operatyvų ir teisingą bylos išnagrinėjimą ar išsprendimą teismo gali būti pripažintas piktnaudžiavimu administraciniu procesu (Administracinių bylų teisenos įstatymo 83 straipsnio 1 dalies 6 punktas). Administracinių bylų teisenos įstatyme jau yra numatytos priemonės, skirtos užkirsti kelią piktnaudžiavimui administraciniu procesu, t. y. teismas turi teisę pareikalauti iš asmenų, kurie piktnaudžiauja teisminės gynybos teise (kreipiasi į teismą be rimto pagrindo arba dažniau kaip vieną kartą per mėnesį), sumokėti žyminį mokestį, skirti baudą, jeigu asmuo piktnaudžiauja administraciniu procesu. Be to, jei administracinio proceso šalis dėl kitos šalies netinkamo procesinio elgesio patiria išlaidų, jos gali būti priteistos iš kitos šalies, vadovaujantis Administracinių bylų teisenos įstatymo 40 straipsnyje nustatyta tvarka. Lietuvos Respublikos valstybės tarnybos įstatyme apskritai nenustatyta galimybė tarnybinius ginčus nagrinėti ne teismo tvarka, Lietuvos Respublikos vidaus tarnybos statutas ir Tarnybos Kalėjų departamente prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos statutas nustato, kad tarnybiniai ginčai gali būti sprendžiami tarnybinių ginčų komisijoje arba teisme, ir tik Lietuvos Respublikos kariuomenės drausmės statutas nustato privalomą ikiteisminę tarnybinių ginčų nagrinėjimo tvarką. Be to,

aptariama ABTĮ projekto nuostata neatitinka ABTĮ projekto tikslo – užkirsti darbdaviams kelią vengti spręsti ginčus, nes prašymas išnagrinėti individualų tarnybinių ginčą teikiamas ne darbdaviui, o tarnybinių ginčų komisijai (žr. Vidaus tarnybos statuto 61 straipsnio 3 dalį, Tarnybos Kalėjimų departamente prie Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos statuto 53 straipsnio 3 dalį).

1.2. ABTĮ projekto 2 straipsniu keičiamo Administracinių bylų teisenos įstatymo 83 straipsnio 1 dalies 7 punkte siūloma baudų skyrimo galimybė proceso šaliai, kuri nepagrįstai atsisakė spręsti ginčą neteisminiu būdu, nėra Administracinių bylų teisenos įstatymo reglamentavimo dalykas. Administracinių bylų teisenos įstatyme nustatytų baudų paskirtis – užtikrinti sklandų ir operatyvų teisminių administracinių bylų nagrinėjimą. Be to, ABTĮ projekto 2 straipsniu siūlomai nuostatai nepritariama ir dėl šio nutarimo 1.1 papunktyje išdėstytų argumentų.

2. Nepritarti Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 95 straipsnio pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-969 (toliau – CPK projektas) dėl šių priežasčių:

2.1. CPK projektu siūlomas Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 95 straipsnio pakeitimas yra nepagrįstas, nes, vadovaujantis Lietuvos Respublikos darbo kodekso 216 straipsnio 1 dalies 1 punktu, darbo ginčus dėl teisės ne teismo tvarka nagrinėja darbo ginčų komisija – privaloma ikiteisminio darbo ginčų nagrinėjimo institucija, o tiesiogiai teisme gali būti nagrinėjami tik Darbo kodekse (pavyzdžiui, 220 straipsnio 3 dalyje) nurodyti darbo ginčai dėl teisės. Darbo ginčo dėl teisės nagrinėjimas darbo ginčų komisijoje inicijuojamas vieno iš darbo santykių dalyvių prašymu ir kito dalyvio sutikimo nereikalaujama (Darbo kodekso 220 straipsnio 1 dalis), o sprendimas gali būti priimamas ir ginčo šalims nedalyvaujant (Darbo kodekso 226 straipsnio 2 dalis).

2.2. Vadovaujantis Darbo kodekso 217 straipsnio 3 dalimi, darbo ginčų komisijoje darbo ginčai dėl teisės nagrinėjami nemokamai ir ginčo šalių patirtos bylinėjimosi išlaidos nepriteisiamos. Jei darbo ginčas toliau nagrinėjamas teisme, ne teismo proceso metu patirtos išlaidos taip pat nepriteisiamos. Teismo proceso metu patirtos bylinėjimosi išlaidos atlyginamos Civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

2.3. Pagal Darbo kodekso 151 straipsnį kiekviena darbo sutarties šalis privalo atlyginti savo darbo pareigų pažeidimu dėl jos kaltės kitai sutarties šaliai padarytą turtinę žalą, taip pat ir neturtinę žalą.

3. Nepritarti Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso papildymo 96¹ straipsniu įstatymo projektui Nr. XIIIIP-967 (toliau – ANK projektas) dėl šių priežasčių:

3.1. ANK projektu siūlomas administracinės atsakomybės nustatymas Lietuvos Respublikos administracinių nusižengimų kodekso 96¹ straipsnyje už tarnybinių ginčų „sprendimo neteisminiu būdu vengimą“ nepagrįstas ir netikslingas, atsižvelgiant į šio nutarimo 1.1 papunktyje išdėstytus argumentus.

3.2. Atsižvelgiant į šio nutarimo 2.1 papunktyje išdėstytą darbo ginčų nagrinėjimo ne teismo tvarka specifiką ir tai, kad pagal Darbo kodekso 221 straipsnio 1 dalį darbo ginčų komisijos yra nuolatinės, veikia prie Valstybinės darbo inspekcijos prie Lietuvos Respublikos

socialinės apsaugos ir darbo ministerijos teritorinių skyrių (t. y. sudarant šias komisijas darbdavys nedalyvauja), galiojantys teisės aktai nesudaro sąlygų darbdaviui vengti spręsti darbo ginčą ne teismo tvarka. Dėl to nėra teisinio pagrindo nustatyti administracinės atsakomybės už darbo ginčų „sprendimo neteisminiu būdu vengimą“.

3.3. Siūlomais Administracinių nusižengimų kodekso pakeitimais siekiama nustatyti atsakomybę už pažeidimus, kurie iš esmės yra procesinio pobūdžio, nors administracinė atsakomybė pagal savo prigimtį yra artima baudžiamajai atsakomybei ir abiejų teisės šakų nustatyto reguliavimu siekiama apsaugoti bei apginti pačius svarbiausius, reikšmingiausius valstybės, visuomenės ir žmogaus interesus.

3.4. ANK projektu siūlomo Administracinių nusižengimų kodekso 96¹ straipsnyje nustatytos baudos yra neproporcingai didelės: jos viršija baudų dydžius, nustatytus už pavojingiausią darbo įstatymų pažeidimą – nelegalų darbą (Administracinių nusižengimų kodekso 95 straipsnis). Be to, ANK projektu siūlomo Administracinių nusižengimų kodekso 96¹ straipsnio sankcijoje numatyto maksimalaus baudos dydžio (dešimt tūkstančių eurų) nustatymas prieštarauja Administracinių nusižengimų kodekso 25 straipsnio 2 dalies nuostatai (pagal šį kodeksą asmeniui gali būti skiriama ne didesnė negu šešių tūkstančių eurų bauda).

Ministras Pirmininkas

Saulius Skvernelis

Teisingumo ministrė

Milda Vainiutė